

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 52/2014(14))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «Ο ΛΟΓΟΣ»

Ημερομηνία Απόφασης: 11 Φεβρουαρίου, 2015

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Αρτέμη Αρτεμίου, Αντιπροέδρου, Μαίρης Κουτσελίνη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Χρυσανγής Αργυρού, Τίτου Κολώτα και Σπυρούλας Χριστοδούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις των **άρθρων 26(1)(β)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2014 και των **Κανονισμών 21(1), 21(3), 21(4)** και **28(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Τα πιο πάνω άρθρα των Νόμων και οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν τα εξής:

Άρθρο 26(1): *Οι εκπομπές κάθε αδειούχου τηλεοπτικού ή ραδιοφωνικού οργανισμού πρέπει να διέπονται από τις αρχές –*

...(β) της υψηλής ποιότητας·

Κανονισμός 21(1): *Οι οργανισμοί λαμβάνουν μέτρα, ώστε οι εκπομπές να ευρίσκονται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.*

Κανονισμός 21(3): *Οι οργανισμοί υποχρεούνται όπως σ' όλες τις εκπομπές (συμπεριλαμβανομένων και των διαφημίσεων) διασφαλίζουν σεβασμό προς την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη, τον ιδιωτικό βίο, την επαγγελματική, επιστημονική, κοινωνική, καλλιτεχνική, πολιτική ή άλλη συναφή δραστηριότητα κάθε προσώπου, η εικόνα του οποίου εμφανίζεται στην οθόνη ή το όνομα του οποίου μεταδίδεται από οργανισμό ή γίνεται αναφορά ή μεταδίδονται γι' αυτό στοιχεία τέτοια που οδηγούν στην αναγνώριση της ταυτότητας του. Η πιο πάνω υποχρέωση επεκτείνεται αναφορικά με κάθε άτομο ή την εικόνα γενικά του ανθρώπου ως ατόμου ή μέλους ομάδας.*

Κανονισμός 21(4): *Οι οργανισμοί λαμβάνουν μέτρα για τήρηση των γενικά παραδεκτών κανόνων της ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα και στη συμπεριφορά, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και το πλαίσιο της εκάστοτε εκπομπής. Ιδιαίτερη μέριμνα επιβάλλεται στα προγράμματα που μεταδίδονται σε χρόνο κατά τον οποίο ενδεχομένως να παρακολουθούν ανήλικοι.*

Κανονισμός 28(1): *Τα πρόσωπα που συμμετέχουν ή αναφέρονται σε εκπομπή απολαύουν δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς.*

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **7.11.2014** έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιεσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείσθε όπως τις υποβάλετε υποχρεωτικά γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός σαράντα πέντε (45) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση, που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένου και του γραπτού υπομνήματος σας, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε, όπως αποστείλετε γραπτώς τις θέσεις σας για σκοπούς μετριασμού της κύρωσης.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του οργανισμού εκτίθενται πιο κάτω στα υποστοιχεία 1-5:

1. Στις **16.10.2014** μεταξύ των ωρών **11:00 – 13:00**, εντός δηλαδή της οικογενειακής ζώνης, ο ραδιοφωνικός οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα «**Έχεις Βήμα**», το οποίο περιείχε λεκτικό που **δεν διεπόταν από τις αρχές της υψηλής ποιότητας**, κατά παράβαση του **άρθρου 26(1)(β)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2014.

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του προγράμματος, προέκυψε ο εξής διάλογος μεταξύ του παρουσιαστή και ενός ακροατή που παρενέβη τηλεφωνικά για να πει τη γνώμη του σχετικά με τις πολιτικές εξελίξεις:

Εκφωνητής: *Παρακαλώ;*

Ακροατής: *Γιώργο;*

Εκφωνητής: *Μάλιστα!*

Ακροατής: *Καλημέρα, ο Νίκος!*

Εκφωνητής: *Σε χαιρετώ!*

Ακροατής: Γιώργο, έχω ακούσει κάποια μηνύματα του φίλου μου του Κώστα του Αυγουστή, τζιαι του Νεοκύπριου, τζιαι όπως μιλούν αυτοί ελεύθερα, θέλω να πω τζιαι εγώ τη γνώμη μου ελεύθερα. Μπορεί να μην είμαι δικηγόρος σου, αλλά το ίδιο θα έκαμνα εάν αυτή την εκπομπή του 'Λόγου' την έκαμνε οποιοσδήποτε δημοσιογράφος. Ξέρεις κάτι, οι Ευρωβουλευτικές, χρειάζεσαι πολλά, πολλά παραπάνω σταυρούς προτίμησης για να εκλεγεί κάποιος, παρά οι κυπριακές βουλευτικές εκλογές. Και είναι πάρα πολλοί τζιαινοι οι οποίοι εβάλαν υποψηφιότητα και δεν εκλεγήκαν. Στες βουλευτικές εκλογές, τες κυπριακές, της κυπριακής βουλής, που θέλεις πολλά πιο λλίους σταυρούς προτίμησης να εκλεγείς, ένας κοινός μας φίλος εμένα, του «Νεοκύπριου», του μάστρου του «Νεοκύπριου», του ονομαζόμενου «Συνταγματολόγος της Φατζιής» όπως τον περιπαίζουσιν πολλοί, ένα γεροντοπαλλίκαρο εξήντα και χρονών, δεν εκλέγηκε. Είναι αριστερός, είναι κομμουνιστής, είναι δημοσιογράφος, είναι μέλος του ΑΚΕΛ, έβαλε υποψηφιότητα με το ΑΚΕΛ και δεν εκλέγηκε, ούτε εγώ τον εχλεύασα και τον εσχολίασα, ούτε ο Κώστας ο Αυγουστής το έκαμε, ούτε ο Νίκος ο φίλος μας που τη Λεμεσό το έκαμε, ούτε κανένας άλλος δεξιός ή άλλου κόμματος το έκαμε να τον χλεύασει τούντον άνθρωπο. Γιατί το κάμνουν αυτοί οι τύποι με τον Γιώργο τον Γεωργίου;

Εκφωνητής: Εεε, εντάζει.

Ακροατής: Ε, όι, είπα σου, έννεν γιατί είσαι εσύ Γιώργο μου. Μπορεί να ήσουν ο... 'Αντρέας Αντωνίου'. Εμένα δεν με ενδιαφέρει. Εγώ ξέρω τον δημοσιογράφο που κάμνει αυτήν την εκπομπή. Αυτά είναι χτυπήματα κάτω από τη μέση, τα κάμνουν άνθρωποι θρασύδειλοι, άνθρωποι γυναικούλες, ανθρώποι που όταν ακούσαν ότι θα ήμουν κάπου δεν ετόλμησε ο 'Συνταγματολόγος' να κοντέψει. Δεν ετόλμησεν! Ερώτησεν τρεις φορές τον Κώστα τον Αυγουστή στη Λεμεσό αν θα είμαι τζιαι εγώ, τζιαι έτσι να δοκιμάσει να πάει, γιατί ξέρεις ίντα που εν να του κάμω.

Εκφωνητής: Όι, τίποτε εν θα κάμεις.

Ακροατής: Είναι χτυπήματα κάτω από τη μέση. Μα, τούτος επήεν στο Υπουργείο τζιαι εκατάγγειλεν με, παρολλίον να χάσω τη δουλειά μου. Παντίς τζιαι εν να μπει τίποτε μέσα στον χοντρό τον πισινόν του, αν χάσω εγώ τη δουλειά μου.

Εκφωνητής: Εεεε, εντάζει Νίκο μου, άστα, πάμε πάρακάτω. Πάμε στα ουσιαστικά.

Ακροατής: Τα ουσιαστικά είναι...

Εκφωνητής: ...Με την κουβέντα μας τους δίνουμε τζιαι υπόσταση τούντους ανθρώπους, τέλος πάντων...

Ακροατής: Λαμπρόν τζιαι...

Εκφωνητής: Ναι, πάμε πάρακάτω...

Ακροατής: ...Στουππίν!

Εκφωνητής: *Ναι.*

Ακροατής: *...Τζιαι στουππίν!*

2. Στις **16.10.2014** μεταξύ των ωρών **11:00 – 13:00**, εντός δηλαδή της οικογενειακής ζώνης, ο ραδιοφωνικός οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα «**Έχεις Βήμα**», χωρίς να λάβει μέτρα ώστε το πρόγραμμα να ευρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου (και της τηλεόρασης) και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

3. Στις **16.10.2014** μεταξύ των ωρών **11:00 – 13:00**, εντός δηλαδή της οικογενειακής ζώνης, ο ραδιοφωνικός οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα «**Έχεις Βήμα**», χωρίς να διασφαλίσει σεβασμό προς την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη, την επαγγελματική, κοινωνική, πολιτική ή άλλη συναφή δραστηριότητα κάθε προσώπου, το όνομα του οποίου μεταδίδεται από οργανισμό ή γίνεται αναφορά ή μεταδίδονται γι αυτό στοιχεία τέτοια που οδηγούν στην αναγνώριση της ταυτότητάς του. Η πιο πάνω υποχρέωση επεκτείνεται αναφορικά με κάθε άτομο ή την εικόνα γενικά του ανθρώπου ως ατόμου ή μέλους ομάδας, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

4. Στις **16.10.2014** μεταξύ των ωρών **11:00 – 13:00**, εντός δηλαδή της οικογενειακής ζώνης, ο ραδιοφωνικός οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα «Έχεις Βήμα», χωρίς να λάβει μέτρα για τήρηση των γενικά παραδεκτών κανόνων της ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα και στη συμπεριφορά, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και το πλαίσιο της εκάστοτε εκπομπής, ειδικότερα όταν μεταδόθηκε σε χρόνο κατά τον οποίο ενδεχομένως να παρακολουθούσαν ανήλικοι, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(4)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

5. Στις **16.10.2014** μεταξύ των ωρών **11:00 – 13:00**, εντός δηλαδή της οικογενειακής ζώνης, ο ραδιοφωνικός οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα «Έχεις Βήμα», χωρίς να διασφαλίσει ότι τα πρόσωπα που αναφέρονται στην εκπομπή απέλαβαν δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς, κατά παράβαση του **Κανονισμού 28(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Με επιστολή του ημερομ.**22.12.2014**, ο Δικηγόρος – Νομικός Σύμβουλος του οργανισμού, κ. Κώστας Κατσαρός, υπέβαλε τις θέσεις / εξηγήσεις / απόψεις του οργανισμού (**Παράρτημα Α'**), σχετικά με τις οποίες έχουμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα:

Αναφορικά με τη θέση σας, ότι η Αρχή εξαντλεί την αυστηρότητά της όσον αφορά τα λεχθέντα σε μια ζωντανή εκπομπή, από τα οποία ο οργανισμός διαχωρίζει τη θέση του και δεν τα υιοθετεί, η Αρχή θα ήθελε να υπενθυμίσει στον οργανισμό, πως όσα λέγονται στο πλαίσιο μιας ζωντανής εκπομπής φέρουν τη

συντακτική ευθύνη του ιδίου. Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θεωρεί υπεύθυνο τον οργανισμό για οτιδήποτε μεταδίδεται από τη συχνότητά του και δεν αποδέχεται το επιχείρημα ότι οι προσβολές του ακροατή ήταν αυθόρμητες και κατ' επέκταση αδύνατον να διακοπούν, καθότι μεταδόθηκαν απρόσκοπτες για πέραν του ενός λεπτού, με τον ακροατή να εκφράζεται με πλήρη ειρμό σκέψης και τη σιωπή του παρουσιαστή να εκλαμβάνεται ως ανοχή ή και ενθάρρυνση προς τον ακροατή να επεκταθεί περαιτέρω. Ο παρουσιαστής προέτρεψε τον ακροατή να «πάει παρακάτω» αφότου αυτός ολοκλήρωσε τον υβριστικό λόγο του. Εκ των ανωτέρω, η Αρχή απορρίπτει τους ισχυρισμούς ότι τα λεχθέντα ήταν προϊόντα αυθορμητισμού, όπως επίσης απορρίπτει ότι ο οργανισμός έσπευσε να διαχωρίσει τη θέση του από αυτά. Η όποια αυστηρότητα εκδηλώνεται εκ μέρους της Αρχής είναι απόρροια της συντακτικής ευθύνης εκ μέρους του ραδιοφωνικού οργανισμού.

Η θέση του οργανισμού ότι ο μέσος λογικός ακροατής δεν είναι δυνατό να θιγεί από την έκφραση μιας υποκειμενικής γνώμης ενός άλλου ακροατή, σε βαθμό που αυτή να επιφέρει κυρώσεις, δεν γίνεται αποδεκτή από την Αρχή. Προφανώς, ο μέσος λογικός ακροατής έχει θιγεί, εξ ου και το λεκτικό που χρησιμοποίησε ο ακροατής για να εκφράσει τη γνώμη του αποτέλεσε το αντικείμενο παραπόνου που οδήγησε την Αρχή σε αυτεπάγγελτη διερεύνηση. Χρησιμοποιώντας ως κριτήριο, για την εξέταση των πιθανών παραβάσεων, την κοινή λογική και το επίπεδο ευπρέπειας του μέσου λογικού τηλεθεατή, η Αρχή δεν συμφωνεί ότι φρασεολογία όπως «παντίς τζιαι εν να μπει τίποτε μέσα στον χοντρό τον πισινόν του» αντιπροσωπεύει το επίπεδο της γλώσσας και συμπεριφοράς του μέσου Κύπριου, ιδιαίτερα όταν αυτή εκφράζεται μέσω του ραδιοφώνου, στη διάρκεια ενός προγράμματος που μεταδίδεται εντός οικογενειακής ζώνης. Η Αρχή έχει την υποχρέωση να ενεργεί κατά τρόπο που να διασφαλίζεται ότι τα προγράμματα των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών αντανακλούν το αισθητήριο του μέσου λογικού πολίτη και δεν αποδέχεται ότι το αισθητήριο αυτό συνάδει με τη χρήση λέξεων ή

και εκφράσεων όπως τις προαναφερθείσες. Εξάλλου, η Αρχή έχει να παρατηρήσει ότι η αυστηρότητα με την οποία οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί ελέγχουν το περιεχόμενο των προγραμμάτων τους, θα πρέπει να προσαρμόζεται ανάλογα με τον χρόνο μετάδοσης του εκάστοτε προγράμματος και την ηλικία των ατόμων που πιθανό να το παρακολουθούν.

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης συμφωνεί ότι το συγκεκριμένο πρόγραμμα καταγράφει τον κοινωνικό «σφυγμό» ενίοτε με καυστικό ή και σατιρικό ύφος χάριν ενημέρωσης, αλλά δεν αποδέχεται τη θέση του δικηγόρου του οργανισμού, ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση, χαρακτηρισμοί όπως αυτοί που χρησιμοποιήθηκαν, ήτοι: «συνταγματολόγος της φατζίης», «άνθρωπος-γυναικούλα», και η φράση: «παντίς τζιαι εν να μπει τίποτε μέσα στον χοντρό τον πισινόν του...» εξυπηρετούν την ενημέρωση του ακροατή. Επίσης, η Αρχή θεωρεί πως οι πιο πάνω χαρακτηρισμοί δεν μπορούν ούτε να ερμηνευθούν ως καυστικοί, ούτε ως χιουμοριστικοί, δεδομένου του ύφους και της έντασης με την οποία εκφράστηκε ο ακροατής. Επίσης, η Αρχή δεν αποδέχεται ότι οι συγκεκριμένες εκφράσεις δημιουργούν συνθήκες διεξαγωγής διαλόγου, ως η θέση του δικηγόρου του οργανισμού (παράγραφος 2, σελίδα 3), εφόσον δεν ήταν δυνατό να δοθεί βήμα στον υπό αναφορά ακροατή για να υπερασπιστεί τον εαυτό του.

Το θεμελιώδες δικαίωμα της ελευθερίας του λόγου και της καθ'οποιονδήποτε τρόπο έκφρασης, κατοχυρώνεται από το άρθρο 19 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας καθώς και από το άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Συγκεκριμένα το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, στο άρθρο 19 (1) και (2) αναφέρει:

1. Έκαστος έχει το δικαίωμα ελευθερίας του λόγου και της καθ'οιονδήποτε τρόπον εκφράσεως.

2. Το δικαίωμα τούτο περιλαμβάνει την ελευθερίαν της γνώμης, της λήψεως και μεταδόσεως πληροφοριών και ιδεών άνευ επεμβάσεως οιασδήποτε δημοσίας αρχής και ανεξαρτήτως συνόρων.

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αναγνωρίζει και υπερθεματίζει τη θέση του δικηγόρου του οργανισμού, όσον αφορά τη σημασία της ελευθερίας της έκφρασης και του πλουραλισμού σε μία σύγχρονη δημοκρατική κοινωνία. Παρόλα αυτά υπογραμμίζει και την αρχή σεβασμού του ακροατή αλλά και της ευθύνης του οργανισμού να διασφαλίζει ότι τα προγράμματά του βρίσκονται στο πλαίσιο που καθορίζεται από τη Νομοθεσία που διέπει τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς.

Εξάλλου, η αρχή της ελευθερίας του λόγου σε καμία περίπτωση δεν είναι απόλυτη, ούτε συνώνυμη της ασυδοσίας που φτάνει τα όρια του λίβελου και της συκοφαντίας.

Εξ ου και το ίδιο το Σύνταγμα, στο άρθρο 19, προβλέπει ως ακολουθως:

3. Η ενάσκησις των δικαιωμάτων, περί των η πρώτη και δευτέρα παράγραφος του παρόντος άρθρου, δύναται να υποβληθή εις διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή ποινάς προδιαγεγραμμένους υπό του νόμου και αναγκαίους μόνον προς το συμφέρον της ασφαλείας της Δημοκρατίας ή της συνταγματικής τάξεως ή της δημοσίας ασφαλείας ή της δημοσίας τάξεως ή της δημοσίας υγείας ή των δημοσίων ηθών ή προς προστασίαν της υπολήψεως ή των δικαιωμάτων άλλων ή προς παρεμπόδισιν της αποκαλύψεως πληροφοριών ληφθεισών εμπιστευτικώς ή προς διατήρησιν του κύρους και της αμεροληψίας της δικαστικής εξουσίας.

Όσον αφορά την ευρωπαϊκή νομολογία την οποία ο δικηγόρος του οργανισμού επικαλείται πολλάκις προκειμένου να υποστηρίξει τις θέσεις του, η Αρχή αδυνατεί να απαντήσει, καθότι οι αναφορές χαρακτηρίζονται από γενικότητα, αοριστία και ασάφεια. Πουθενά δεν κατονομάζονται οι υποθέσεις στις οποίες κρίθηκαν τα όσα παραθέτει και υποστηρίζει ο οργανισμός, ώστε η Αρχή να μπορεί να τοποθετηθεί ανάλογα.

Η Αρχή συμφωνεί με τη θέση του οργανισμού περί τήρησης της αρχής της αναλογικότητας στη λήψη αποφάσεων. Η Αρχή σε όλες τις ενώπιόν της υποθέσεις ακολουθεί πιστά τις αρχές που επιβάλλει η φύση της ως διοικητικό όργανο και οι οποίες προβλέπονται στον περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο 158(I)/99. Γι αυτό και πάντοτε, πριν τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης, σταθμίζει τα συμφέροντα που διακυβεύονται σε κάθε περίπτωση, ήτοι το δικαίωμα της ελεύθερης έκφρασης του ακροατή και του δημοσιογράφου, το δικαίωμα του θιγμένου στη φήμη, αλλά και το δικαίωμα του κοινού για ευπρέπεια και καλαισθησία στο δημόσιο λόγο, υψηλή ποιότητα των προσφερόμενων προγραμμάτων, και πλήρη και αντικειμενική πληροφόρηση.

Ως εκ τούτου, η Αρχή, δεν μπορεί να δείξει ανοχή σε προσβολές και ύβρεις που εξαπολύονται εντός οικογενειακής ζώνης στον αέρα και οι οποίες μάλιστα δεν αφορούν καν θέματα που άπτονται του δημόσιου βίου. Είναι προφανές από τα συμφραζόμενα ότι ο ακροατής γνωρίζει προσωπικά το άτομο που έθιξε και ότι η λεκτική επίθεση που εξαπέλυσε εναντίον του αφορούσε σε προσωπικές τους κόντρες του παρελθόντος, όπως διαφαίνεται από τις δηλώσεις του ακροατή: «...όταν άκουσαν ότι θα είμαι κάπου δεν ετόλμησε ο ‘Συνταγματολόγος’ να κοντέψει...» και «...μα τούτος επήεν στο Υπουργείο τζιαι εκατάγγειλεν με, παρολλίον να χάσω τη δουλειά μου». Ως εκ τούτου, το ισχυριζόμενο δικαίωμα στην πληροφόρηση, με την έννοια και το περιεχόμενο που του προσδίδει ο οργανισμός δεν χρήζει προστασίας. Η Αρχή επαναλαμβάνει ότι επ ουδενί δεν αποθαρρύνει τους δημοσιογράφους από το να παράγουν εκπομπές λόγου που να

καταπιάνονται με θέματα δημοσίου ενδιαφέροντος και στις οποίες οι πολίτες να μπορούν να εκφράσουν ελεύθερα τη γνώμη τους. Στη συγκεκριμένη περίπτωση όμως επρόκειτο ξεκάθαρα για προσωπική επίθεση ενός ακροατή εναντίον άλλου, η οποία ουδέν δημόσιο συμφέρον εξυπηρετούσε.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι θεωρεί υπερβολικό να ισχυρισθεί κανείς ότι η εν λόγω εκπομπή έβλαψε καθ' οιονδήποτε τρόπο τυχόν ανήλικους που παρακολουθούσαν, η Αρχή καλεί τον οργανισμό να υποδείξει πού βρίσκει την υπερβολή στο να κριθεί ακατάλληλη για ανήλικους η έκφραση «παντίς τζιαι εν να μπει τίποτε μέσα στον χοντρό τον πισινό του...» και κατά πόσο θεωρεί ότι εκφράσεις τέτοιου τύπου είθισται να ακούγονται εντός οικογενειακής ζώνης.

Η προστασία των ανηλίκων αποτελεί πρωταρχική μέριμνα όλων σήμερα. Τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και το Συμβούλιο της Ευρώπης προωθούν ψηφίσματα, οδηγίες και αποφάσεις με στόχο να προστατεύσουν τα παιδιά.

Στην Κυπριακή νομοθεσία, ο νομοθέτης θέλοντας να προστατεύσει τα παιδιά από προγράμματα μη κατάλληλα προς παρακολούθηση, ήτοι προγράμματα που περιέχουν λεκτικό υλικό ή θεματολόγιο ακατάλληλο για ανήλικους, θέτει περιορισμούς ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μπορούν να μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης.

Η έννοια της οικογενειακής ζώνης στηρίζεται στην αντίληψη ότι η είσοδος του ραδιοφώνου στο κάθε σπίτι, επιβάλλει σεβασμό και συμμόρφωση προς τους τρόπους και κανόνες συμπεριφοράς μιας οικογένειας, από τις 5:30 το πρωί μέχρι τις 9:00 ή 10:00 το βράδυ, που ορίζεται σαν οικογενειακή ζώνη. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, το περιεχόμενο κάθε εκπομπής επιβάλλεται να είναι κατάλληλο για όλη την οικογένεια. Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου δίδει ιδιαίτερη έμφαση τα πιο πάνω θέματα και στην τήρηση των προνοιών της νομοθεσίας.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι ο ακροατής τον οποίο αφορούσε το μήνυμα δεν προσδιορίζεται και δεν ταυτοποιείται, η Αρχή δεν τον αποδέχεται. Ο ακροατής προέβη σε αναφορά πλειάδας χαρακτηριστικών και ιδιοτήτων του υπό αναφορά ακροατή, όπως την ηλικία του: «εξήντα και χρόνων», της κομματικής του ταυτότητας: «έβαλε υποψηφιότητα με το ΑΚΕΛ...», της επαγγελματικής του ιδιότητας: «είναι δημοσιογράφος», ενώ διαφάνηκε και από τις περαιτέρω αναφορές του πως είναι ευρέως γνωστός στον συνήθη κύκλο των ακροατών που παρεμβαίνουν τηλεφωνικώς στο συγκεκριμένο πρόγραμμα. Το γεγονός ότι η Αρχή δέχτηκε παράπονο από ακροατή ο οποίος αναγνώρισε την ταυτότητα του συγκεκριμένου ατόμου, είναι ενδεικτικό ότι υπήρξε ταυτοποίηση του ακροατή και κατά συνέπεια η Αρχή δεν θεωρεί πως έτυχε δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιον μας στοιχεία και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης των εν λόγω προγράμματος, κρίνουμε ότι:

- Στις **16.10.2014**, μεταξύ των ωρών **11:00-13:00** (εντός οικογενειακής ζώνης), μεταδόθηκε από τον ραδιοφωνικό οργανισμό «**Ο ΛΟΓΟΣ**», η ραδιοφωνική εκπομπή «**Έχεις Βήμα**» κατά τη διάρκεια της οποίας:
- μεταδόθηκε λεκτικό που **δεν διεπόταν από τις αρχές της υψηλής ποιότητας κατά παράβαση του άρθρου 26(1)(β)** των πιο πάνω Νόμων.
- μεταδόθηκε λεκτικό **χωρίς ο οργανισμός να λάβει μέτρα ώστε αυτό να ευρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου (και της τηλεόρασης) και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, κατά παράβαση του Καν. 21(1)** των πιο πάνω Κανονισμών.
- μεταδόθηκε λεκτικό που **δεν διασφάλιζε σεβασμό προς την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη, την επαγγελματική, κοινωνική, πολιτική ή άλλη συναφή δραστηριότητα κάθε προσώπου, το όνομα του οποίου μεταδίδεται από οργανισμό ή γίνεται αναφορά ή μεταδίδονται γι αυτό στοιχεία τέτοια που οδηγούν στην αναγνώριση της ταυτότητάς του. Η πιο πάνω**

υποχρέωση επεκτείνεται αναφορικά με κάθε άτομο ή την εικόνα γενικά του ανθρώπου ως ατόμου ή μέλους ομάδας, κατά παράβαση του **Καν. 21(3)** των πιο πάνω Κανονισμών.

- μεταδόθηκε λεκτικό χωρίς ο οργανισμός να λάβει μέτρα για τήρηση των γενικά παραδεκτών κανόνων της ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα και στη συμπεριφορά, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και το πλαίσιο της εκάστοτε εκπομπής, ειδικότερα όταν μεταδόθηκε σε χρόνο κατά τον οποίο ενδεχομένως να παρακολουθούσαν ανήλικοι, κατά παράβαση του **Καν. 21(4)** των πιο πάνω Κανονισμών.
- Μεταδόθηκε λεκτικό χωρίς ο οργανισμός να διασφαλίσει ότι τα πρόσωπα που αναφέρονται στην εκπομπή έλαβαν δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς, κατά παράβαση του **Καν. 28(1)** των πιο πάνω Κανονισμών.

(Τα γεγονότα των υποστοιχείων εκτίθενται στις σελίδες 3 – 5 της παρούσας απόφασης).

Κρίνουμε σκόπιμο να επαναλάβουμε ότι οι ραδιοφωνικοί οργανισμοί οφείλουν να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στην προπαρασκευή των προγραμμάτων τους, ούτως ώστε αυτά να διέπονται από τις αρχές της υψηλής ποιότητας και του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και της τιμής των ατόμων στα οποία γίνονται αναφορές ή/ και για τα οποία μεταδίδονται στοιχεία τέτοια που οδηγούν στην αναγνώριση της ταυτότητας τους. Ο ρόλος των δημοσιογράφων στη διαφύλαξη των πιο πάνω αρχών είναι καθοριστικής σημασίας και θα πρέπει οι ίδιοι, με γνώμονα το ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή των μέσων τα οποία υπηρετούν, να λειτουργούν με την απαραίτητη ευαισθησία και διακριτικότητα και να αποφεύγουν την μετάδοση λεπτομερών ή/ και αχρείαστων πληροφοριών, τα οποία ξεφεύγουν από την ουσία της συζήτησης.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενόπιον της στοιχεία, αποφασίζει να επιβάλει στον οργανισμό την κύρωση της **Προειδοποίησης** για την παράβαση του **άρθρου 26(1)(β)**

(υποστοιχείο 1) των πιο πάνω Νόμων και των **Κανονισμών 21(1), 21(3), 21(4)** και **28(1) (υποστοιχείο 1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), που έγιναν στις **16.10.2014**.

Ωστόσο, η Αρχή προειδοποιεί τον οργανισμό ότι στην περίπτωση που τυχόν θα υποπέσει σε παρόμοιας φύσεως παραβάσεις, δε θα επιδείξει την ίδια επιείκεια.

Χ.Κ

(Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ)

Εκτελεστικός Πρόεδρος

Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου